

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA SE SPECIALIZACÍ ČEŠTINA PRO CIZINCE OBOROVÝ TEST

2. CVIČENÍ GRAMATICKÁ A LEXIKÁLNÍ

1) Změňte vid slovesa:

např.: *Začíná číst.* *Začne číst.*

Když zvedl hlavu, viděl její tvář. **zvedal, uviděl**
 Rostliny bez vody uschnou. **usychají/schnou**
 Vřele nám to doporučovali. **doporučili**
 Pronajala jsem si byt. **pronajímala**
 Kdo uteče, vyhraje. **utíká, vyhrává/bude utíkat, bude vyhrávat**
 Užasla nad tou krásou. **žasla**
 Popřela, že ho viděla. **popírala**
 Styděli se za to. **zastyděli**
 Čekejte na nás tady. **počkejte**

2) Utvořte II. stupeň přídavných jmen a příslovcí:

blízký **blíže** sladký **sladší**
 dlouho **déle** blízko **blíže**
 hluboko **hloub/hlouběji** sympatický **sympatičtější**
 málo **méně/míň** dlouhý **delší**
 malý **menší** hodně **více/víc**
 tichý **tiše** hezký **hezčí**

3) Výrazy v závorkách dejte do vhodných pádů (předložkových nebo bezpředložkových):

„(Vaše žádost – pl.) nemůžeme vyhovět,“ sdělil (žadatel – pl.) (mluvčí) (ministerstvo školství). **Vašim žádostem, žadatelům, mluvčí ministerstva školství**

(Zoologická zahrada) jsem viděl (moje vnouče – pl.) (dvě – lvíče), (tygr), několik (medvěd) a (řada) (jiné mládě). **V zoologické zahradě, se svými vnoučaty, dvě lvíčata, tygra, několik medvědů, řadu jiných mláďat**

Řekni (tvá dcera), kolik jsi napsal (stránka) (chov) (kráva, býk, tele), tedy (hovězí dobytek). **své dceři, stránek o chovu krav, býků, telat, hovězího dobytka**

Pojedeme (Mánes – most) (metro), potom půjdeme (Jirásek – sad), (Erben – ulice), až dojdeme (Masaryk – náměstí) a tam navštívíme (sestřenice – manžel).

k Mánesovu mostu, metrem, přes Jiráskův sad/okolo Jiráskova sadu/Jiráskovým sadem, Erbenovou ulicí/po Erbenově ulici, na Masarykovo náměstí/k Masarykovu náměstí, manželka sestřenice

Pavel stál (les) (pomalá řeka a zamrzlý rybník), pozoroval (bílá labuť – pl.) plující (řeka) (vesnice) a potom obrátil (jeho modré oko – pl.) (dítě), které bruslily (rybník).

nedaleko/blízko/vedle/u lesa, blízko/vedle/u pomalé řeky a zmrzlého rybníka/mezi pomalou řekou a zmrzlým rybníkem, bílé labutě, po řece, k vesnici, své modré oči, k dětem, po/na rybníku

4) Napište správné tvary číslovek a popřípadě podstatných jmen:

Četl pohádky 1000 a 1 (noc) **tisíce a jedné noci**.

Z 896 **osmi set/osm set devadesáti šesti** zájemců o práci vybrali 248 (člověk) **dvě stě čtyřicet osm lidí**.

Koupila 7 (ponožka) **sedmery ponožky / sedmeré ponožky / sedmero ponožek**, 9 (tričko) **devět triček**, 6 (rukavice) **šestery rukavice / šesteré rukavice / šestero rukavic**, 9 (bota) **devatery boty / devateré boty / devatero bot**.

Zajímá nás období vlády (Karel IV.) **Karla Čtvrtého**.

Narodil se 31. 12. 1896 **třicátého prvního dvanáctý tisíc osm set devadesát šest** v 11:45 hod. **jedenáct čtyřicet pět**, tedy v 2. **druhé** polovině 19. **devatenáctého** století.

Je spokojený (málo) **s málem**.

Počítáme se 2 352 433 251 **dvěma miliardami tři sta/třemi sty padesáti dvěma miliony čtyři sta/čtyřmi sty třiceti třemi tisíci dvě stě/dvěma sty padesáti jedna korunami/jednou korunou** Kč.

5) Doplňte předpony sloves:

Peníze **vložila** do obálky a **zalepila** ji.

S/Naklonil hlavu, ale hned ji zase **vz/napřímil**.

Důkladně všechno **promyslíme** a potom **rozhodneme**.

Než **doběhl** na zastávku, autobus mu **ujel**, proto **pohodil** zlostně hlavou a **rozzlobeně přecházel** po refýži.

Ivan **vystoupil** na rozhlednu, **rozhlédl** se po kraji a **dohlédl** až k městu.

Prokouříš 500 Kč za měsíc, ale nikdy cigaretu **nedokouříš**.

Kniha **spadla** na zem nebo **zapadla** za skříň.

6) Vytvořte zdvojněliny:

květ **kvítek** doupě **doupátko**

ucho **ouško** ostrov **ostrůvek**

houska **houstička** kruh **kroužek**

7) Nepřímou řeč nahrad'te přímou:

Prosil Vojtěcha, aby mu pomohl. **Prosil Vojtěcha: „Pomoz mi.“**

Zeptal se Lukáše, jestli neví, kdy přijde. **Zeptal se Lukáše: „Nevíš, kdy přijde/přijdeš?“**

8) Přímou řeč nahrad'te nepřímou:

Řekl: „Už jsi to pochopil, Ivane?“ **Řekl Ivanovi, jestli to už pochopil.**

„Prosím vás,“ zastavil mě nějaký turista, „řekněte mi, jak se dostanu na Petrov.“ **Zastavil mě nějaký turista a poprosil, jestli bych mu neřekl, jak se dostane na Petrov.**

9) Sestavte větu z uvedených slov (použijte všechna slova):

čas – mít – budu – pokud, podívala – tak – na – zajímavý – se – ten – film – ráda – bych – španělský, kavárně – o – v – minulý – Novou – zámecké – jste – týden – se – bavili – paní – kterém – s.

Pokud budu mít čas, tak bych se ráda podívala na ten zajímavý španělský film, o kterém jste se minulý týden bavili s paní Novou v zámecké kavárně.

10) Doplňte vhodné spojovací výrazy:

Trvalo dlouho, **než** to pochopil.

Nemluv na mne, alespoň **než** to dočtu.

Říkal, **že** tam nebyl, **ale** nebyla to pravda.

Odešel, **aniž** by zaplatil.

Až bude neděle, nebudeš muset brzy vstávat.

11) Převeďte do podmiňovacího způsobu přítomného:

Projdeme se po parku. **Prošli bychom se po parku.**

Najíš se a půjdeš. **Najedl by ses a šel / šel bys.**

12) Užijte ve větách tři české idiomy a vysvětlete, co znamenají:

13) K podtrženým slovům uveďte slova protikladná (Pište celé věty!):

<u>hustý</u> les	řidký
<u>zvedl</u> oči	sklopil
<u>ostrý</u> nůž	tupý
<u>tučné</u> maso	libové
<u>povolný</u> otec	přísný
<u>zpomalit</u> jízdu	zrychlit
Tu školu <u>zrušili</u>	založili
Čekám <u>odborné</u> vysvětlení.	laické
Zacházel s ním <u>jemně</u>	hrubě
Papoušek <u>slétl dolů</u>	vzlétl, nahoru
<u>Zatloukl</u> hřebík <u>do</u> zdi.	vytáhl, ze
Přišel domů až <u>za úsvitu</u>	k večeru/navečer

14) K podtrženým slovům uveďte slova souznačná (Pište celé věty!):

Vysvětlím vám to. Objasním
 Na tom snímku vzadu je děda. fotce/fotografii
Občas ho vídám. Tu a tam/Někdy
 To jídlo bylo velmi syté. těžké/vydatné
Nabyl rovnováhy. Získal
 Jaké máte zájmy? záliby/koníčky
 Jeho bázeň neměla hranice. strach
 Řekl: ano. (uveďte 3 synonyma) jo/jistě/jasně

15) Podtržená slova nahraďte vhodnějšími:

udělat svetr uplést velký dojem obrovský
udělat most postavit velký básník proslulý
udělat buchtu upéct velký vítr silný
udělat matematický příklad vypočítat malý motýl drobný
je mráz mrzne pes dělá haf štěká

16) Vytvořte alespoň dvě věty, ve kterých bude uvedených slov užit v různých významech:

ucho u člověka, u hrnku
 koruna královská, měna, stromu
 sytý najedený/plný, sytá barva/zvuk

17) Vysvětlete rozdíl mezi slovy a užiňte je ve větách:

- cukrárna – cukrářka – cukrovka – cukřenka
 - a) obchod, kde prodávají sladkosti
 - b) žena, která vyrábí např. dorty, zákusky
 - c) diabetes – nemoc
 - d) nádoba na cukr
- uvaděč – úvodník
 - a) člověk, který pracuje např. v divadle a uvádí návštěvníky na místo
 - b) článek v novinách na titulní straně zabývající se detailněji aktuální politickou a společenskou situací
- závory – závorky
 - a) závory před tratí, aby auta nemohla vjet na koleje
 - b) ()

18) Od podstatných jmen nebo sloves odvod'te přídavná jména a doplňte do spojení:

např.: *natřít* *plot* *natřený plot*

louka *luční* květina *zamyslet se* *zamyšlený* pohled

peníze *peněžní/peněžitá* podpora *zdít* *zděná* budova

přítel *přátelský* rozhovor *řeka* *říční* proud

19) Ve větě vyhledejte slova cizího původu (slova přejatá) a napište jejich český ekvivalent:

Neumím dobře deklinaci substantiv a adjektiv, ale perfektně ovládám konjugaci verb.

..... *skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, dokonale, časování sloves*

Líbí se mi perfektní kvalita jeho kravaty.

..... *dokonalá jakost, vázanky*

Rád hraje volejbal a basketbal, ale nemá rád fotbal.

..... *odbíjenou, košíkovou, kopanou*

3. TEST Z ČESKÉHO PRAVOPISU

1) Doplňte (i – y – í – ý):

Syn píše z prázdnin.

Milí rodiče, chtěl bych Vám vyličít, jak jsme se vydali pod vrcholy Vysokých Tater.

Vyšli jsme, vybaveni nepromokavými pláštěnkami a spacími pytli, brzy ráno. Nesli jsme také nezbytné zásoby potravin a obvazy. Chtěli jsme nazítří uvítat vycházející slunce z neobvyklého místa. Vystupovali jsme střídavě mírnými i strmými turistickými stezkami.

Fotografovali jsme na dvou místech vysokohorské rostliny, ale po zvířatech, na která jsme se tolik těšili, nebylo ani stopy. Neviděli jsme kamzíky, neslyšeli jsme sviště, nad skalami nelétali orli. Docházeli jsme skupinky cizích turistů. Slyšeli jsme mluvit Poláky s Francouzi, ale také Italy a Španěly. Nad Žabím plesem jsme si odpočinuli pod řetězy, které visely ze skály. Vyšplhali jsme po nich na cestu k chatě pod Rysy. Na některých místech jsme šli mezi sněhovými poli.

Myslím si, že to byl dobrý výkon, i když ne příliš namáhavý. Lidé obvykle vyjíždějí visutou lanovkou na Lomnický štít, ale nám se nelíbila myšlenka, že bychom výhled na nejvyšší vrcholy Tater získali jen zaplacenými penězi, nikoli vlastními silami. Vedoucí výpravy nás pochválil a slíbil, že nám ještě promítne krátké filmy, na nichž jsou zachyceny ohrožené a mizející krásy hor.

2) Doplňte (u – ú – ů):

V parku v Průhonicích rostou i nádherné túje. Babička chodí na pedikúru, ale manikúru si dělá sama. V úterý jsme podnikli horskou túru a přinesli jsme kytici ocúnů. Odtučňovací kúra byla neúspěšná, pacient zhubl jen o několik kilogramů. Průměrná rychlost, které dosáhl Robertův skútr, byla dosti vysoká. Pokusy o zúrodnění půdy v podhůří byly většinou neúspěšné. Soudní úředník musí být neúplatný. Krotitel Berousek předváděl s úspěchem drezu/úru skupiny tygrů. Máš hezkou blůzu.

3) Doplňte předpony (s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-):

Spadlé zvadlé listí bylo zčervenalé a zežloutlé. Posádka ztroskotané lodi se ztratila. Obilí se musí sklidit včas, nic nesmí shnít. Rodiče se shromáždili na schůzi sdružení rodičů a přátel školy. Vichřice způsobila mnoho škod: srážela větve a vyvrátila zpuchřelé stromy. Stravu

sportovců je třeba lépe zorganizovat. Nesmíme skrývat chyby, pouze z nezkresleného stavu věci se poučíme. Letadlo vzlétlo.

4) Doplňte diakritická znaménka:

Co ovlivňuje paměť?

Japonští vědci po dlouhodobém průzkumu zjistili, že lidé myslí přesněji a lépe ve dnech, kdy je vysoký atmosférický tlak. Když tlak klesá, myšlení je pomalejší a paměť poněkud ochabuje. V těch dnech také dochází k většímu počtu dopravních nehod.

Nestačí nekouřit, i pobyt v zakouřeném prostředí je velmi škodlivý. Londýnští lékaři sledovali zdravotní stav dvanácti nekuřáků, kteří pobývali v „normálním“ kancelářském prostředí příslušně zakouřeném pouze 78 minut.

U všech byly zjištěny v krvi škodlivé látky pocházející ze spalin cigaret, doutníků a dýmek.